

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс

Направените в проекта на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс предложения за промени са свързани с планираната реформа в приходните администрации, а именно вливането на Агенцията за държавни вземания (АДВ) в Националната агенция за приходите (НАП).

С присъединяването на Република България към Европейския съюз и в изпълнение на поетия ангажимент за стартирането на НАП по Проекта за реформа в администрацията по приходите бяха извършени необходимите законодателни промени. Постигната бе целта на реформата, а именно НАП да поеме отговорността за събиране на данъците и осигурителните вноски, след като се извърши необходимата подготовка в областта на нормативната уредба, информационните технологии, материалната база, човешките ресурси и бизнес процесите, като същевременно Данъчната администрация и Националният осигурителен институт преобразуваха своите структури и процеси, така че да ги подготвят за интегриране в НАП.

Независимо че основната цел на Проекта за реформа в администрацията по приходите е да стимулира създаването и функционирането на устойчива система за събиране на публичните вземания в България посредством създаването на икономически ефективна система, към момента тази дейност не е уеднаквена спрямо всички публични вземания и спрямо лицата, които осъществяват тази функция. Предвижда се НАП да гарантира стабилност на приходите, високо ниво на събираемост, високо качество на обслужване на данъкоплатците и осигурителите/самоосигуряващите се лица и намаляване на техните разходи.

С предложения законопроект се прехвърлят отговорностите на АДВ за събиране на всички видове публични вземания, съхранението и продажбата на конфискувани или отнети в полза на държавата вещи, да представлява държавата в производствата по несъстоятелност, да събира частни държавни вземания, определени в закон, както и да събира задължения, свързани с неправомерно усвоени средства от еврофондовете.

С оглед гарантирането на стабилност на приходите, високо ниво на събираемост и ефективност, високо качество на обслужване на клиентите на НАП и намаляване на техните разходи е предвиден ясен, единен, интегриран и опростен процес, като се гарантира интереса на държавата при събиране на всички публични вземания, предотвратяването на заобикалянето на закона и укриването на приходи и доходи.

При изготвянето на проекта на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) са взети предвид натрупаният опит и установената практика на АДВ не само по прилагането на досега действалите и действащите нормативни актове, но и по отношение на практиката на други европейски държави.

Вливането на АДВ в НАП се осъществява съобразно правилата на универсалното правоприемство, като всички права, задължения и фактически отношения на праводателя - АДВ преминават в своя пълен обем към правоприемника – НАП. В тази връзка със законопроекта се предлагат промени

в Закона за Националната агенция за приходите по отношение на прехвърлянето на правомощията на АДВ към органите на НАП, а така също и по отношение на запазването на достигнатото в сферата на управлението на човешките ресурси в АДВ.

Предвид това повечето от предложените промени са технически - замяна на АДВ с НАП, като се запазва правната уредба на страните в производствата, видовете задължени лица, техните права, задължения и отговорности, данъчната и осигурителната тайна, компетенциите на органите на НАП, доказателствата, сроковете, връчването на книжа и съобщения, спирането и възобновяването на производството, като тази обща регламентация е приложима за цялостния процес по събиране на публичните вземания.

Взаимоотношенията между НАП и клиентите ѝ във връзка със събирането на публичните вземания са уредени като единен, интегриран и цялостен процес. Предвидена е една единна процедура за събирането на публичните вземания на всички вискатели.

Със законопроекта се разширява обхватът на публичните вземания, като се запазва принципът на изчерпателното им изброяване. За публични са определени вземанията на изпълнителните агенции по предприсъединителните финансови инструменти и управляващите органи на оперативни програми, които възникват въз основа на административен акт, което е особено важно за изпълнение на ангажиментите на България към ЕС.

Към настоящия момент обжалването на действията, извършвани от публичните изпълнители на АДВ, за разлика от обжалването на действията на публичните изпълнители при НАП, е съсредоточено само в град София, което в значителна степен затруднява засегнатите лица при подаването на жалби. Проектът предлага уеднаквяване на процедурите по обжалване на актове и действията на публичните изпълнители на НАП, като административното обжалване се извършва пред директора на съответната териториална дирекция на НАП, а обжалването по съдебен ред – пред административния съд по местонахождение на териториалната дирекция.

Друг нов момент, който се предлага с проекта, е намаляването на лихвената тежест, касаеща събирането на задължителните осигурителни вноски. Промяната е насочена към уеднаквяване на административните режими в областта на данъчното облагане и задължителното осигуряване. Към момента режимите за двата основни вида публични вземания са различни, като дължимата лихва за непогасени в срок задължения за задължителни осигурителни вноски е с десет процентни пункта по-висока от тази за задълженията за данъци. Така, чрез предложеното изменение на Кодекса за социално осигуряване се постига уеднаквяване при третирането на публичните задължения, което ще доведе до намаляване на лихвите, свързани с общата данъчно-осигурителна тежест.

Предложените със законопроекта промени в ДОПК имат за цел въвеждането на единен интегриран и цялостен процес за публичните вземания, като се постига баланс на интересите на задължените лица и администрацията, надграждайки създаденото до момента.